

Twee pareltjes van kustatlassen: de luchtfoto-atlas en de Kustatlas on-line

Onze kust is sinds kort weer een stukje 'zichtbaarder' geworden met de publicatie van twee gloednieuwe atlassen. Met de 'Luchtfoto-atlas van de Kust' brengt Aquaterra - in meer dan 200 haarscherpe luchtfoto's, met begeleidende stratenplannen, sfeerbeelden en overzichtskaarten - onze kust op een vernieuwende manier onder de aandacht. De atlas omvat twee delen (westkust, oostkust) en is verkrijgbaar bij Aquaterra (<http://www.aquaterra.be> of 09/230 55 15) of in bepaalde boekhandels aan de kust. Per deel kost de atlas 125 EUR, de twee delen samen kosten 225 EUR. Daarnaast lanceerde het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer (i.s.m. diverse kustactoren waaronder het VLIZ) op 16 november 2005 een digitale Kustatlas: <http://www.kustatlas.be>. Via deze website kun je niet alleen antwoorden vinden op vragen als: "Waar zijn er natuurgebieden aan de kust en op zee?", "Waar liggen de strandhoofden precies?", "Wat is de aanvoerwaarde van vis in Belgische havens sinds 1950?" of "Waar lopen de routes voor maritiem transport en komen deze niet in conflict met de windmolenparken?". De flexibiliteit en interactiviteit laat ook toe om zelf kaarten samen te stellen, om kaarten te exporteren voor verwerking in presentaties of publicaties, om data en GIS-bestanden te raadplegen en op basis hiervan zelf aan de slag te gaan met cijfers over de kust. De relatie wordt gelegd naar de duurzaamheidsindicatoren waardoor gegevens over de kust extra in de kijker worden gezet en directe koppeling aan kustbeleid mogelijk wordt. De website is beschikbaar in vier talen, zodat onze kust ook in het buitenland in de kijker komt te staan. Meer info: kathv.belpaeme@vliz.be, 059/34 21 47.

AQ

Met de 'Luchtfoto-atlas van de Kust' brengt Aquaterra - in meer dan 200 haarscherpe luchtfoto's, met begeleidende stratenplannen, sfeerbeelden en overzichtskaarten - onze kust op een vernieuwende manier onder de aandacht

Interventieplan voor opvang van vogels na olieramp klaar

Voormalig federaal vice-premier en minister van de Noordzee, Johan Vande Lanotte, Vlaams minister van Leefmilieu, Kris Peeters en dhr. Paul Breyne, gouverneur van West-Vlaanderen hebben op 14 juli 2005 het "Interventieplan vogels" ondertekend.

Met dit draaiboek voor de opvang en verzorging van getroffen vogels in de nasleep van een olieverontreiniging of een andere uitzonderlijke situatie op zee, wil men tot een wetenschappelijk onderbouwde en verantwoorde opvang van vogelslachtoffers komen.

Na de ramp met de Tricolor in de winter 2002-2003 spoelden op onze kust meer dan 9.000 vogels aan, waarvan ongeveer de helft nog leefde. Dankzij de enthousiaste aanpak van heel wat organisaties en vrijwilligers is de opvang van de olieslachtoffers toen al bij al goed verlopen. Toch was iedereen het er over eens dat één en ander nog beter kon worden gecoördineerd en dat een interventieplan een goed instrument kon zijn om bij nieuwe rampen snel en gevat te kunnen optreden.

In de eerste plaats is het belangrijk om klare afspraken te maken over de activering van het plan. Als het aantal vogels beperkt blijft, dan is er geen nood aan ingewikkelde procedures.

Maar als er sprake is van een acute en zeer uitzonderlijke noodsituatie, waarbij het aantal getroffen vogels groter is dan de capaciteit van het vogelopvangcentrum in Oostende, dan kan het plan op bevel van de gouverneur in werking treden.

De gouverneur krijgt hiertoe advies van vijf deskundige instellingen: het Vogelopvangcentrum te Oostende, de Beheerseenheid Mathematisch Model voor de Noordzee, het Instituut voor Natuurbehoud, Afdeling Natuur en de Federale Overheidsdienst voor Leefmilieu. Tevens is vastgelegd dat de gouverneur bij de communicatie bijstand kan verkrijgen vanuit het Vlaams Instituut voor de Zee.

Het interventieplan bevat ook afspraken over de vogelopvang en verzorging, het geeft aan welke materialen en logistieke voorzieningen nodig zijn voor een goed verloop van de crisissituatie, en het legt een organisatieschema vast. De coördinatie en activering van het plan berust bij de gouverneur, waardoor een directe koppeling met andere rampenplannen mogelijk is (denk maar aan het rampenplan Noordzee). Er is ook een sleutelrol weggelegd voor de Afdeling Natuur van de Vlaamse Gemeenschap.

Zij staan aan het hoofd van het crisisteam dat verantwoordelijk is voor alle activiteiten in het kader van dit plan. Andere hoofdrolspelers zijn uiteraard de Vogelopvangcentra en Vogelbescherming Vlaanderen, die voor de effectieve verzameling en verzorging van de vogels instaan.

En ook de wetenschappelijke opvolging en materiele ondersteuning zijn van cruciaal belang. De wetenschappelijke analyse van de impact van de ramp wordt op de voet gevolgd door de Federale Overheidsdienst Leefmilieu, de Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee, het Instituut voor Natuurbehoud en het Vlaams Instituut voor de Zee. Zij houden de soorten en de aantallen bij en zorgen voor een professionele registratie per dier.

Ten slotte geeft het plan ook instructies voor het bijhouden van de kosten, zodat het opstellen van een claim voor terugbetaling door de vervuiler efficiënt kan gebeuren. Als de vervuiler niet gekend is en er dus geen mogelijkheid bestaat om een partij aansprakelijk te stellen, dan zullen alle betrokken overheidsdiensten hun eigen kosten dragen, voortvloeiend uit hun bevoegdheden en normale activiteiten.

Het plan kwam tot stand onder het trekkerschap van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, in samenwerking met alle betrokkenen. Het kan desgewenst geconsulteerd worden o.a. in de bibliotheek van het VLIZ.

Veel interesse voor ecologische stranden

Misschien kwam je ze al tegen tijdens een wandeling op het strand van Koksijde: de nieuwe panelen over ecologisch strandbeheer. De panelen willen de voorbijganger informeren over het nut van handmatige strandschoonmaak en over de natuurlijke aanspoelsels op het strand. De panelen werden aan Koksijde geschonken door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer en op 24 augustus officieel ingehuldigd. Ze kwamen er naar aanleiding van de inzet van Koksijde om twee strandzones, meer bepaald ter hoogte van de Schipgatduinen en de Zeebermduinen, ecologisch te beheren.

De resultaten van een proefproject in 2004 - waarbij de strandzones tijdens de zomermaanden enkel met de hand gereinigd werden - waren zeer positief. De personeelsinzet was lager dan verwacht: gemiddeld genomen volstaat één mandag per maand om 1 km strand proper te houden. En bovendien was de hoeveelheid opgehaald afval beperkt: per maand werden gemiddeld slechts 10 zakken vuilnis gevuld over een afstand van 2 km! Bij de machine die normaal dagelijks rijdt in de zomer zijn die hoeveelheden veel hoger, maar over exacte cijfers hiervoor beschikken we nog niet. Selectieve, handmatige reiniging heeft ook andere positieve effecten. Het strand wordt verrijkt met een natuurlijke vloedlijn, waarin je schelpjes, krabben, skeletten van zee-egels, zeewieren, en allerlei andere interessante zaken aantreft. Die vloedlijn zorgt er ook voor dat het strand gestabiliseerd wordt, omdat de vloedlijn letterlijk zand opvangt. Zo ontstaan kleine duintjes, waarop zich vervolgens pioniersplanten kunnen vestigen. Dit is eigenlijk een natuurlijke vorm van kustverdediging. Helemaal gratis.

De gemeente Koksijde besloot om na deze positieve ervaring ook in 2005 de manuele reiniging verder te zetten, én om de periode en de zones uit te breiden. Alle onbewaakte zones worden nu gans het jaar met de hand gereinigd.

Bovendien blijkt dat ook de strandbezoeker dankbaar is voor dit natuurlijk materiaal op het strand. Een enquête, uitgevoerd door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, leerde dat 87% van de strandbezoekers het vooral nodig vindt dat kunstmatig afval zoals plastic, textiel, piepschuim, metaal, etc verwijderd wordt, maar geen bezwaar ziet in de aanwezigheid van organisch materiaal zoals schelpen en wieren. Alleen kwallen en hout zijn duidelijk niet gewenst, maar zeewier moet slechts voor 4% van de personen verwijderd worden van de stranden. Het is volgens 75% van de ondervraagden zelfs een meerwaarde om boeiende ontdekkingen te doen in de vloedlijn. Komen we trouwens niet allemaal graag aan het strand om schelpen of krabben te vinden? Voor vele toeristen is dit een ideale tijdsbesteding, ook bij regenweer. En een extra troef voor de gemeenten tijdens een minder zonnige zomer.

De infopanelen staan - op één na - alle te Koksijde:

- 1 Schipgatduinen: strand Koksijde-bad ter hoogte van het Elisabethplein.
- 2 Schipgatduinen: strand ter hoogte van de Geraniumlaan (IJslandplein).
- 3 Zeebermduinen: strand ter hoogte van de Oosthelling.
- 4 Zeebermduinen: strand ter hoogte van surfclub Windekind.
- 5 Oosteroever Oostende, aan het begin van de wandeldijk.

Voor meer informatie:

Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer,

Kathy Belpaeme; Wandelaarkaai 7, Oostende; tel.: 059/34 21 47.

KB

Misschien kwam je ze al tegen tijdens een wandeling op het strand van Koksijde: de nieuwe panelen over ecologisch strandbeheer. De panelen willen de voorbijganger informeren over het nut van strandschoonmaak met de hand en over de natuurlijke aanspoelsels op het strand

Over Belgische windparken, mosselkweek en marien beschermde gebieden

Het is nog even wachten vooraleer de eerste windmolens effectief geïnstalleerd zullen zijn op de Thorntonbank. In 2006 wordt ten behoeve van het C-Power windpark (60 turbines van 3,6-5 MW) op zo'n 30 km uit de kust wel al gestart met de zee-landboring en de bouw van de funderingen, maar de installatie van de molens zelf is vooruitgeschoven naar het zomerhalfjaar 2007. Terwijl ook onze noorderburen wachten op de bouw van hun eerste windpark op zee, is in de monding van de Thames tijdens het najaar een park van 30 turbines (van elk 3 MW) operationeel geworden. De molens op de Kentish Flats liggen op 8,5-13 km uit de ZO-Engelse kust en werden er geïnstalleerd in 2004-2005 (<http://www.kentishflats.co.uk/index.dsp?area=1374>).

Intussen gaf de minister bevoegd voor Noordzeezaken op 7 oktober 2005 een vergunning om zowel ter hoogte van het toekomstig windpark op de Thorntonbank, als in drie kleinere zones (resp. t.h.v. de D1-boei op 10 km uit de kust van Nieuwpoort - waar reeds op experimentele basis aan hangmosselcultuur werd gedaan -, t.h.v. de Westhinder meetpaal en t.h.v. de Oostdijk radartoren) schelpdierkweek toe te staan. Bedoeling is om er hangculturen van mosselen commercieel uit te baten, gebruik makend van vlottende stalen modules met aangroeiouwen waarop natuurlijk mosselzaad wordt opgevangen.

En in uitvoering van het masterplan Noordzee van voormalig minister bevoegd voor Noordzeezaken, Johan Vande Lanotte, is op 7 oktober 2005 een ontwerp koninklijk besluit goedgekeurd, dat een gericht marien reservaat instelt aansluitend bij het Vlaams natuurreservaat 'De Baai van Heist'. Het betreft een in oppervlakte klein gebied, dat als bufferzone dient te functioneren voor de Baai van Heist en deel uitmaakt van een reeds vroeger ingestelde beschermingszone voor vogels ter hoogte van Zeebrugge.

Gerne de zeesterre

